

Regeringskansliet
Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se
li.fjr@regeringskansliet.se

2024-06-04

Lantmäteriets dnr: LM2024/005751

Mottagarens dnr: LI2023/03401

Yttrande över Renmarkskommitténs delbetänkande Jakt och fiske i renbetesland (SOU 2023:46)

Lantmäteriets synpunkter

Förslagen i betänkandet bedöms inte påverka Lantmäteriet. Myndigheten har därför inga synpunkter på förslagen i sak.

Lantmäteriet vill dock framföra följande inför den fortsatta utredningen. Sett till prövningsramen i Girjasdomen är det logiskt att som ett första steg utreda och bedöma om andra samebyar har en motsvarande rätt som Girjas sameby, det vill säga en *i förhållande till staten* exklusiv rätt att upplåta rätten till jakt och fiske på samebyns område ovanför odlingsgränsen. Direktivens avgränsning till enbart statlig mark vållar dock en del gränsdragningsproblem. Domstolarnas och kommitténs resonemang om upparbetande av rättigheter genom hävd måste nämligen enligt myndighetens bedömning åtminstone till viss del göra sig gällande även på icke-statlig mark inom samebyarnas områden. Därtill kommer frågan om hur överlåtelse av mark påverkar de hävdvunna rättigheterna, och om det beror på hur långt tillbaka i tiden överlåtelsen skett.

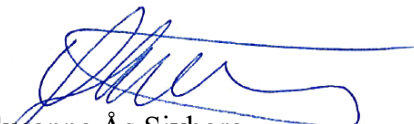
Lantmäteriet anser att kommittén ytterligare bör belysa konsekvenserna av att staten över tid har förvärvat eller avhändert sig mark inom samebyarnas områden. Har sådana överlåtelse inneburit att samebyarnas rätt att göra upplåtelse utökats och flutit ut i de förvärvade områdena respektive inskränkts? Frågan huruvida framtida förvärv eller överlåtelse påverkar samebyarnas rättigheter, och om detta i så fall bör medföra någon ersättningsskyldighet för samebyarna respektive för staten, bör belysas i samband med uppdraget att föreslå en ny beslutsordning för försäljning av statlig mark enligt dir. 2022:58. Om rätten till jakt och fiske berörs av en överlåtelse, kommer den också att beröras av överlåtelse som verkställs genom fastighetsbildning. Under de förhållandena blir den aktuella samebyn sakägare vid fastighetsbildningsförrättningen. Av rättssäkerhetsskäl är det förstås av stor vikt att lantmäterimyndigheten får klarhet i frågan om vilka som berörs av en förrättning.

Lantmäteriet anser även att konsekvenserna för samfälligheter enligt fastighetsbildningslagen (1970:988) inte har belysts tillräckligt i betänkandet. På samebyarnas områden är det förhållandevis vanligt med samfällda (oskiftade) vattendrag med samfällt fiske (så kallat bundet fiske). Det torde förekomma att statligt ägda fastigheter äger del i sådana fisken. Lantmäteriet anser att kommittén bör belysa frågan huruvida samebyarnas ensamrätt i förhållande till staten innebär att de ska träda i statens ställe i förvaltningen av sådana samfälligheter. Kommittén bör även utveckla resonemanget i avsnitt 6.7.3 och belysa frågan huruvida de konstaterade rättigheterna innebär att några befintliga fiskevårdsområden behöver omprövas eller upplösas. Eftersom rätten till jakt och fiske normalt följer äganderätten till marken, och dessa rättigheter i många fall utgör en betydande del av fastigheternas värde, är det av stor vikt för potentiella förvärvare av statlig mark (och mark som ligger i samfällighet med statlig mark) att få klarhet i vem som har rätt att utöva och upplåta jakt och fiske.

Beslutande

Lantmäteriets beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Susanne Ås Sivborg. I den slutliga handläggningen har också ställföreträdande generaldirektören Anders Lundquist, enhetschefen Catharina Hökby, förrättningslantmätarna Robert Salomonsson och Marcus Varmin samt lantmätaren Joakim Altvik (föredragande) medverkat.

För Lantmäteriet

Susanne Ås Sivborg